

NAPAKE VLAGATELJEV V KRIZNIH ČASIH

Bolje je vztrajati v naložbi kot sprejeti slabo odločitev

DANIEL GREGORIČ

Vlagatelje je zajela panika. Nekateri izmed njih so se že sprijaznili z izgubo, drugi pa čakajo na pravi trenutek in pravo odločitev. Le redki so, ki razmišljajo o tem, da bi zdaj vlagali.

Opažamo, da se v težkih razmerah, ko se dogaja splošno upadanje borznih tečajev, večina slovenskih vlagateljev odloča za dvig sredstev iz borze oziroma vzajemnih skladov. Novih vplačil v vzajemne sklade skoraj ni, večina pa je prežeta s strahom in pesimizmom. Tako se lahko zgodi, da pozabijo na temeljna pravila, ki veljajo pri vlaganju na borzne trge.

Čustva je treba izključiti

Zaradi nepremišljenosti, nemira, razočaranja ter skrbi za prihodnost se vlagatelji pogosto odločijo nepreudarno in napačno, saj so v takih primerih bolj čustveni kot razumni, kar je glede na dane razmere še razumljivo. Znani borzni guru Warren Buffet je dejal: »Dobro je biti pohlepen, ko so drugi

PRAVI ČAS ZA POHLEP – Dobro je biti pohlepen, ko so drugi prestrašeni, in prestrašen, ko so drugi pohlepni, je prepričan znani borzni guru Warren Buffet.

prestrašeni, in prestrašen, ko so drugi pohlepni. « Ko tečaji upadajo, vlagatelji pod vplivom čustev brezglavo prodajajo, in nasprotno, kupujejo, ko tečaji rastejo. Veliko nakupov in prodaj je tako opravljenih ob nepravem času. «

Vlagatelji hitro pozabijo tudi na temelje vlaganja, na

zastavljeni cilj varčevanja in to, da se v vrednostnih papirjih varčuje na dolgo progo. Položaj na kapitalskih trgih je zelo zaostren, svetovna recesija pa bo po nekem predvidevanju trajala od dve do pet let. Prav tako je dejstvo, da se je večina teh negativnih informacij na borzi že pokazala. Za vlagatelje, ki imajo namen varčevati dolgoročno, vsaj od pet do deset let, je zdaj pravi čas, da postopno začnejo svoje nakupe.

Največje težave imajo tisti, ki bodo sredstva potrebovali v dokaj kratkem času in so večino svojih naložb usmerjali na delniške trge, ki pa še ne kažejo znamenj okrevanja.

Večina vlagateljev ne spremlja svojih naložb, zato bi bil pred morebitnimi odločitvami posvet s finančnim ali borznim svetovalcem zelo dobrodošel.

Vlagatelj pogosto potrebuje le poglobljen pogovor s strokovnjakom in pojasnitev že znanih dejstev, na katere je pozabil med enostranskim bombardiranjem iz medijev. Velikokrat skupaj ugotovimo, da je bolje delati nič in mirovati, kot pa delati slabo.

Veliko vlagateljev spozna, da so si naložili preveliko breme in večje tveganje, kot so jih sposobni nositi. Prav tako so se slovenski vlagatelji preveč izpostavili nekaterim trgov (na primer balkanskim) in zato utrpeli nadpovprečno izgubo.

Zajamčeni produkti?

Ko na trgu vlada pesimizem, nastopijo ponudniki zajamčenih produktov, ki obljublajo manjši, vendar zagotovljen donos. Na nekaterih borzah in v analitskih hišah menijo, da so zdajšnji tečaji vrednostnih papirjev že prenizki, da bi se zatekali k takšnim produktom, predvsem če govorimo o vlaganju za obdobje, daljše od deset let. Prav tako menijo, da so dolgoročne vezave na bankah (več kot leto dni) po sedanjih obrestnih merah nesmotrne, saj sredstev ne bomo mogli vložiti v trenutku, ko jih bomo potrebovali in ko bodo borzni tečaji ugodni.

V svetovalni skupini pozivamo vlagatelje k premisleku. Naj se pred kakršno koli odločitvijo posvetujejo, in ne odločajo brezglavo, prehitro in čustveno. Potrpežljivost je lepa vrлина, predvsem pa ne gre pozabiti, da je varčevanje v vrednostnih papirjih tek na dolge proge.

DANIEL GREGORIČ,
Svetovalna skupina Individa

NAJPOGOSTEJŠI ODZIVI IN NAPAKE VLAGATELJEV MED UPADAJOČIMI TEČAJI

1. strah pred izgubo vloženih sredstev,
2. strah pred napačno odločitvijo in njenimi negativnimi posledicami,
3. vzorec črednega nagona,
4. paničen odziv – dvig sredstev, ko so tečaji nizki,
5. dodatno zadolževanje za nakup vrednostnih papirjev ali vzajemnih skladov,
6. pozabljanje temeljev dolgoročnega vlaganja v vrednostne papirje in vzajemne sklade,
7. prevelik vpliv medijev na odločitve vlagateljev,
8. prevelik poudarek na preteklo donosnost skladov ali vrednostnih papirjev,
9. pomanjkanje strokovnega znanja in zanesljivejših informacij, kar vodi v napačne odločitve.

Depozit je dobra naložba

Številni vlagatelji na kapitalske trge, posebej tisti, ki so se v preteklosti za to obliko plemenitenja denarja odločili na podlagi nezadostnih in pogosto enostranskih informacij, ter oni, ki so jih premamili visoki donosi v preteklosti, se odločajo za prodajo teh naložb. O smotrnosti prehajanja iz ene v drugo obliko varčevanja brez posveta s strokovnjaki in zgolj na podlagi trenutnih dogajanj ter negativnih čustev, ki se nam parajo ob pogledu na borzna dogajanja, bi zicer lahko razpravljali – predvsem, če je naš cilj varčevanja dolgoročen; vendar je po hitri lajka biti general. Prva taka kot je laže uiti kot gledati, kako iz dneva v dan težko priskubi denar puhti v nebo. Mnogi, ki so na kapitalske trge vstopili zaradi napačnih razlogov, so se največkrat že še, ali pa se še bodo za vedno poslovili od vlaganja v tvegane naložbe. Denar se je spet začel popačenost stekati v bančne vezane vloge: po podatkih Banke Slovenije smo Slovenci samo septembra sklenili za več kot 1,9 milijarde evrov depozitov z ročnostjo do leta dni in še za 184 milijonov za daljše obdobje. Produkt, ki (za) mu nasprotniki očitajo (ji) slabša donosnost, ki ja manjše vlagatelji sprejeti v zameno za varnost, se je v času finančne krize vendarle izkazal kot ena najboljših rešitev vsaj za začetna zaračuna.

Z vprašanjem, za kako dolgo določena pogodba, se zlasti soočajo priaznostni vlagatelji v ta produkt. Banke trenutno ponujajo visoke obrestne mere in glede na nižanje referenčne obrestne mere je vprašanje, kako dolgo bo to še tako; pa drugi strani pa so vezana sredstva popolnoma nelikvidna naložba. Varčevalci pred potekom pogodbe praviloma ne more

razpolagati z vloženimi sredstvi, razen v izjemnih primerih, kot sta na primer naravna nesreča ali smrt v družini. Predvsem v zadnjem letu so se nekatere banke na to slabost depozitov odzvale tako, da strankam, ki se odločijo za vezavo sredstev, po potrebi omogočijo najeti tako imenovanega premazilivnega kredita. To pomeni, da varčevalci, ki denar potrebujejo prej, kot se jim izteče varčevalna pogodba, vendarle pridejo do šelenih sredstev.

Tovrstni krediti za praviloma ugodnejši od klasičnih NUB v okviru Priznane NUB Super depozita odobri nadomezna sredstva, obrestna mera pa je le za 0,4 odstotne točke višja od obrest, ki jih varčevalci dobi za sklenitev depozita. Premazilivni krediti bodo lahko dobili tisti, ki bodo vložili najmanj 5000 evrov, sporočajo iz NUB.

Glede na stanje na finančnih trgih je bančni depozit za mnoge varčevalce trenutno dobra naložba; za skladovito varnost dobimo relativno dober donos, ki bi bil zaradi ugodnih premazilivnih kreditov še vedno velik, tudi če bi se med trajanjem pogodbe na banki morali spoprijeti nekaj denarja.

MUŠKETIRJI VARNEGA VARČEVANJA

Nepremagljivi v boju s finančno negotovostjo

Stanovanjski varčevalni račun, ki ravnatelj do lastnega doma.

Dolgoročni depozit za pravno osebo, zasebno in fizično osebo s fiksnimi obrestnimi merami 5,50 %, neuničljiv zaščitnik naložb.

Redno varčevanje, zanesljiv čuvaj brezskrbne finančne prihodnosti.

Podarite varčevanje!

Varčevanje je lahko tudi darilo za vas ali vaše rojstniško. Če obiskujete varčevanje in bi vam koristilo, vam bomo podarili DVD-je (na DVD-ju).

Akolja traje do 31. decembra 2008.

080 17 50
www.nkbm.si

Nova KBM